

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Zielonej Górze

LZG 410.010.01.2020

Pani
Małgorzata Kaczmarek
Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Gorzowie Wielkopolskim
Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
w Gorzowie Wielkopolskim
ul. Kosynierów Gdyńskich 27
66-400 Gorzów Wielkopolski

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrola nr P/20/087 – Przeciwdziałanie dostępności nowych narkotyków

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gorzowie Wlkp., ul. Kosynierów Gdyńskich 27, 66-400 Gorzów Wielkopolski (dalej: <i>PSSE</i> lub <i>Stacja</i>).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pani Małgorzata Kaczmarek, od dnia 01.09.2020 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gorzowie Wlkp., Dyrektor Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gorzowie Wlkp. (dalej: <i>Dyrektor PSSE</i> , <i>Dyrektor Stacji</i> lub <i>PPIS</i>). W okresie od 01.05.2020 r. do 31.08.2020 r. Pani Małgorzata Kaczmarek pełniła obowiązki Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp., oraz pełniła obowiązki Dyrektora PSSE. Poprzednio (od 01.05.2016 r. do 30.04.2020 r.) PPIS oraz Dyrektorem PSSE była Pani Danuta Kozera ¹ .
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Rozwiązania organizacyjne mające na celu przeciwdziałanie dostępności nowych narkotyków.2. Działania w obszarze ograniczania dostępności nowych narkotyków.3. Współpraca z innymi organami administracji publicznej w obszarze ograniczania dostępności nowych narkotyków.
Okres objęty kontrolą	Od 21 sierpnia 2018 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych (z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem oraz danych statystycznych z lat poprzednich).
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ² .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze.
Kontroler	Zdzisław Szafranski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LZG/67/2020 z 29.09.2020 r. <p style="text-align: right;">(akta kontroli str. 1-6)</p>

¹ Podczas niniejszej kontroli NIK nie była pracownikiem PSSE.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 1200 - dalej: *ustawa o NIK*.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Podejmowane przez PPIS w Gorzowie Wlkp. działania w ramach posiadanych kompetencji przyczyniały się do ograniczenia dostępności nowych narkotyków, tj. nowych substancji psychoaktywnych (dalej *NSP*) i środków zastępczych (dalej *ŚZ*). Przyjęte rozwiązania organizacyjne umożliwiały prawidłową realizację ww. zadań. W uregulowaniach wewnętrznych PSSE w wystarczającym stopniu uwzględniono problematykę nowych narkotyków, za wyjątkiem zagadnień związanych z transportem i przechowywaniem w Stacji nowych narkotyków, gdyż PPIS nie ustalił zasad ich transportu i przechowywania, do czego był zobowiązany postanowieniami zarządzenia Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp.⁴. Rozwiązania organizacyjne i środki techniczne, w tym korzystanie z funkcjonalności systemu informatycznego SMIOD pozwalały na rzetelne wykonywanie zadań oraz sporządzanie sprawozdań w zakresie zatruc tymi substancjami. Odpowiedzialni za ww. zadania pracownicy sekcji higieny pracy brali udział w szkoleniach dotyczących problematyki nowych narkotyków. Stacja rzetelnie gromadziła i przekazywała informacje do rejestru zatruc środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi. W związku z epidemią COVID-19 nie ograniczono działań związanych z przeciwdziałaniem dostępności nowych narkotyków. Współpracę z innymi organami administracji publicznej w obszarze ograniczania dostępności nowych narkotyków NIK ocenia pozytywnie. Natomiast w jednym przypadku PPIS nie podjął niezwłocznych działań celem prowadzenia egzekucji należności z tytułu kary pieniężnej.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Rozwiązania organizacyjne mające na celu przeciwdziałanie dostępności nowych narkotyków

Opis stanu faktycznego

1.1. Statut Stacji został nadany zarządzeniem nr 1 Wojewody Lubuskiego z dnia 04.01.2010 r.⁶. Od 15.09.2020 r. obowiązuje Statut Stacji nadany zarządzeniem Wojewody Lubuskiego z dnia 26.08.2020 r. Zgodnie z ww. uregulowaniami w skład PSSE wchodził Oddział nadzoru sanitarnego, a cele działalności – zgodnie ze Statutem obowiązującym od 20.08.2020 r. Stacja realizowała m.in. poprzez kontrolę przestrzegania przepisów określających wymagania sanitarne i zdrowotne dotyczące w szczególności zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium RP środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych. Zgodnie z Regulaminem organizacyjnym PSSE, ustalonym w załączniku do zarządzenia Dyrektora Stacji⁷ z 08.03.2017 r., w skład Stacji wchodzi w ramach Oddziału nadzoru sanitarnego sekcja higieny pracy (dalej: sekcja), do której należy

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Zarządzenie Nr 4 Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 21 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia procedury przekazania zatrzymanych produktów podejrzanych o bycie środkami zastępczymi do miejsca czasowego ich zabezpieczenia.

⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁶ Statut Stacji został zmieniony zarządzeniem Wojewody Lubuskiego z dnia 08.03.2012 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie nadania statutów Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gorzowie Wlkp. oraz powiatowym stacjom sanitarno-epidemiologicznym położonym na obszarze województwa lubuskiego.

⁷ Nr 5/2017- Regulamin obowiązywał w okresie objętym kontrolą NIK (od 04.08.2017 r.).

m.in. nadzór nad przestrzeganiem przepisów dotyczących środków zastępczych, a zadanie to jest realizowane poprzez: sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu i stosowania w działalności zawodowej prekursorów narkotyków kategorii 2 oraz kategorii 3, substancji chemicznych lub ich mieszanin, produktów biobójczych i detergentów oraz zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych, a także podejmowanie działań dotyczących podmiotów i osób trudniących się produkcją lub wprowadzaniem do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, współpraca w tym zakresie z organami Krajowej Administracji Skarbowej (dalej KAS), Policji, Prokuratury, Inspekcji Farmaceutycznej (§ 20 ust. 2 pkt 4 i 5).

Od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej⁸ (dalej: *nowelizacji ustawy o PN z 2018 r.*), tj. od 21.08.2018 r., w ww. Regulaminie organizacyjnym Stacji nie wprowadzono zmian.

Od dnia 19.11.2020 r. obowiązuje Regulamin organizacyjny PSSE⁹, zawierający w ww. zakresie tożsame regulacje (zamieszczone w § 15 ust. 2 pkt 4 i 5).

(akta kontroli str. 7-40, 258-259, 456-463)

Podczas kontroli NIK stanowisko kierownika sekcji nie było obsadzone (osoba pracująca na tym stanowisku była zatrudniona w PSSE do 04.03.2020 r.), wyznaczono natomiast osobę pełniącą obowiązki kierownika sekcji, zatrudnioną wcześniej w sekcji na stanowisku starszego asystenta. Ponadto w sekcji pracowali: starszy asystent, asystent i młodszy asystent.

W badanym przez NIK okresie, uwzględniając zmiany na stanowisku kierowniczym, prowadzeniem zadań objętych zakresem niniejszej kontroli zajmowało się pięć ww. osób (po dniu 4.03.2020 r. – cztery osoby).

(akta kontroli str. 258-259)

W zakresach czynności poprzednio zatrudnionego kierownika sekcji oraz ww. p. o. kierownika sekcji¹⁰ zapisano, iż do ich zadań należał nadzór i podejmowanie działań dotyczących podmiotów trudniących się produkcją lub wprowadzaniem do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, współpraca w tym zakresie z organami KAS, Policji, Prokuratury, Inspekcji Farmaceutycznej. Pełniący obowiązki kierownik sekcji był poprzednio oraz podczas niniejszej kontroli NIK koordynatorem ds. nadzoru nad środkami zastępczymi.

W zakresach czynności trzech pracowników sekcji¹¹ zapisano, iż do ich zadań (objętych kontrolą NIK) należała m.in. analiza dokumentacji dotyczącej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, obsługa bazy SMIOD¹² lub SMIOD 2¹³, prowadzenie/uczestniczenie w przesłuchaniach osób fizycznych podejrzanych o naruszenie zakazu wytwarzania lub wprowadzania do obrotu tych substancji, opracowywanie i przesyłanie meldunków dotyczących podejrzeń zatruc/zatruc tymi substancjami, opracowywanie sprawozdań w tym zakresie, prowadzenie lub współudział w kontrolach sanitarnych przeprowadzanych w zakresie nadzoru nad podmiotami trudniącymi się produkcją lub wprowadzaniem do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych.

⁸ Dz. U. poz. 1490.

⁹ Załącznik do zarządzenia Dyrektora Stacji Nr 16/2020 z 25.06.2020 r., zatwierdzony przez Wojewodę Lubuskiego w dniu 19.11.2020 r.

¹⁰ Pracownik podpisał zakres czynności w dniu 09.03.2020 r.

¹¹ Starszego asystenta, asystenta i młodszego asystenta.

¹² SMIOD - System Monitoringu Informacji o Dopalaczach.

¹³ SMIOD 2 – system SMIOD z funkcjonalnością służącą do dokonywania zgłoszeń zatruc/podejrzeń zatruc środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi.

W związku z wejściem w życie nowelizacji ustawy o PN z 2018 r. i objęcia odpowiedzialnością karną czynów związanych z nowymi substancjami psychoaktywnym zadania pracowników sekcji w zakresie objętym kontrolą NIK nie były zmieniane.

(akta kontroli str. 120-141, 150, 258-259)

1.2. Utworzenie międzyresortowego, zintegrowanego systemu przeciwdziałania zagrożeniom ze strony nowych substancji psychoaktywnych i środków zastępczych, o którym mowa w *Porozumieniu z 26 listopada 2018 r.*¹⁴ nie spowodowało zmian organizacyjnych w Stacji oraz zmian w zakresach czynności pracowników sekcji.

(akta kontroli str. 82-85, 258-259)

1.3. W związku z wprowadzeniem (w wyniku wejścia w życie nowelizacji ustawy o PN z 2018 r.) rejestru zatruć środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi prowadzonego przez Głównego Inspektora Sanitarnego, nie wprowadzono w PSSE zmian organizacyjnych oraz zmian w zakresach czynności pracowników sekcji.

Dyrektor Stacji odnośnie powyższych ustaleń¹⁵ wyjaśniła: *Jestem Dyrektorem PSSE w Gorzowie Wlkp. od 01.09.2020 r. Od 01.05.2020 r. do 31.08.2020 r. pełniłam obowiązki Dyrektora Stacji. W poprzednich latach nie było, ani obecnie nie ma w strukturze Stacji stanowiska zastępcy dyrektora Stacji. Nie wiem, z jakich względów regulamin organizacyjny stacji ani zakresy czynności pracowników zajmujących się nowymi narkotykami nie były zmieniane w okresie objętym kontrolą NIK. W załączniku do zarządzenia Dyrektora Stacji¹⁶ z 25.06.2020 r. ustalono Regulamin organizacyjny PSSE. Dokonam wraz z p.o. kierownika sekcji higieny pracy przeglądu zakresów czynności pracowników sekcji higieny pracy pod kątem problematyki nowych narkotyków.*

(akta kontroli str. 258-259, 362-366)

1.4. Po 21.08.2018 r. pracownicy PSSE w Gorzowie Wlkp. uczestniczyli w trzech formach szkoleniowych dotyczących problematyki nowych narkotyków, tj.:

- pięcioro pracowników Stacji brało udział (w dniu 14.11.2018 r.) w szkoleniu zorganizowanym przez WSSE w Gorzowie Wlkp. pt. *Nadzór nad środkami zastępczymi, omówienie zmian związanych z wejściem w życie w dniu 21.08.2018 r. nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii;*
- w 2019 r. pracownicy Stacji¹⁷ brali udział w dwóch szkoleniach zorganizowanych przez WSSE w Gorzowie Wlkp., dotyczących nadzoru nad środkami zastępczymi;
- w pierwszym półroczu 2020 r. pracownicy Stacji nie brali udziału w szkoleniach dotyczących ww. problematyki.

Dyrektor Stacji wyjaśniła m.in., że: *PSSE nie była w badanym okresie organizatorem szkoleń oraz konferencji dotyczących problematyki nowych narkotyków. Szkolenia takie zapewniała nam i organizowała głównie WSSE w Gorzowie Wlkp., a także inne podmioty. [...] Pracownicy sekcji higieny pracy nie posiadali specjalizacji dotyczących narkotyków lub nowych narkotyków, nie uczestniczyli w studiach podyplomowych dotyczących problematyki narkotyków lub nowych narkotyków, jednak osoby te od dłuższego czasu zajmują się problematyką nowych narkotyków oraz systematycznie uczestniczą w szkoleniach dotyczących tej problematyki.*

(akta kontroli str. 41, 52-53, 108-119, 258-259, 362-366)

¹⁴ Pomędzy Głównym Inspektorem Sanitarnym, Komendantem Głównym Policji, Szefem Krajowej Administracji Skarbowej, Prokuratorem Krajowym, Komendantem Głównym Straży Granicznej i Głównym Inspektorem Farmaceutycznym o współpracy w celu sprawnego i skutecznego wykonywania zadań w zakresie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych, dalej: *Porozumienie z 26 listopada 2018 r.*

¹⁵ Zamieszczonych w punktach 1.1., 1.2., oraz 1.3. niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

¹⁶ Nr 16/2020

¹⁷ Odpowiednio: cztery osoby oraz pięć osób.

1.5. Dyrektor PSSE nie wprowadził w badanym okresie odrębnych pisemnych procedur związanych z przechowywaniem w PSSE w Gorzowie Wlkp. produktów (nowych narkotyków lub produktów, co do których istniało podejrzenie, że nimi są), przekazywaniem ich do badań, przyjmowaniem materiałów od organów przekazujących sprawy według właściwości oraz z ich niszczeniem.

Pismem z 17.07.2015 r. Lubuski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Gorzowie Wlkp. (LPWIS) - powołując się na rozmowy, ustalenia i zapisy Porozumienia z 26.10.2011 r.¹⁸ - wystąpił do Komendanta Wojewódzkiego Policji (KWP) w Gorzowie Wlkp. o wydzielenie w siedzibie KWP pomieszczenia do przechowywania środków zastępczych. Pismem z 28.07.2015 r. KWP poinformował LPWIS o wyznaczeniu w KWP w Gorzowie Wlkp. takiego pomieszczenia. Pismem z 10.08.2015 r. LPWIS poinformował KWP o wyznaczeniu pracowników WSSE odpowiedzialnych za przyjmowanie i stan magazynowy zabezpieczonych środków zastępczych przechowywanych w KWP w Gorzowie Wlkp.¹⁹.

W załączniku do zarządzenia nr 4 LPWIS z dnia 21.12.2017 r. wprowadzono do stosowania przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa lubuskiego – *Procedurę przekazania zatrzymanych produktów podejrzanych o bycie środkami zastępczymi do miejsca czasowego ich zabezpieczenia* (dalej: *Procedura*). W siedzibie KWP w Gorzowie Wlkp. utworzony został magazyn środków zastępczych Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa lubuskiego.

Do deponowania w magazynie i odbioru z magazynu produktów podejrzanych o bycie środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi, w zakresie i w sposób określony Procedurą uprawnieni byli pracownicy WSSE w Gorzowie Wlkp.

Procedura ww. określała także zadania koordynatora ds. nadzoru nad środkami zastępczymi (będącego pracownikiem WSSE w Gorzowie Wlkp.) oraz przedstawicieli powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych województwa lubuskiego związane z zabezpieczaniem, przekazywaniem, deponowaniem w magazynie i odbiorem z magazynu ww. środków, sporządzaniem protokołów zdawczo-odbiorczych. W załączniku do Procedury określono wzór protokołu zdawczo-odbiorczego.

W okresie objętym kontrolą w PSSE w Gorzowie Wlkp. była stosowana ww. procedura, co potwierdzają następujące fakty:

- w magazynie środków zastępczych w Gorzowie Wlkp. w okresie objętym kontrolą przechowywane było: 2.326 opakowań produktów (4.166,38 g) na koniec 2018 r., 2.483 opakowań (4.687,71 g) na koniec 2019 r., 2.395 opakowań (4.560,41 g) na koniec czerwca 2020 r. (opis w pkt 2.1. wystąpienia);
- sporządzano protokoły zdawczo-odbiorcze w sytuacji przekazania zabezpieczonych produktów do magazynu, w okresie objętym kontrolą:
 - środki zabezpieczone podczas kontroli PPIS przeprowadzonej w dniu 29.10.2019 r. (opis pkt 2.4 wystąpienia, sprawa ppkt 1)²⁰ w tym samym dniu przekazano do magazynu środków zastępczych, w siedzibie KWP w Gorzowie Wlkp., co zostało potwierdzone protokołem zdawczo-odbiorczym sporządzonym zgodnie z ww. procedurą. W protokołu tego wynika również, że w dniu 14.02.2020 r. produkty (88 szt. opakowań) zostały odebrane z ww. magazynu przez pracownika PSSE w Gorzowie Wlkp. Następnie tego samego dnia zostały one zdeponowane w szafie pancernej PSSE w Gorzowie Wlkp., a w dniu

¹⁸ Porozumienie z dnia 26 października 2011 r. zawarte pomiędzy Głównym Inspektorem Sanitarnym, Szefem Służby Celnej, Komendantem Głównym Policji i Głównym Inspektorem Farmaceutycznym o współpracy w zakresie przeciwdziałania wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych (§ 3 ust. 6 Porozumienia dotyczył wyznaczenia miejsc przechowywania tych substancji).

¹⁹ Pismem z 25.03.2019 r. LPWIS w Gorzowie Wlkp. poinformował KWP w Gorzowie Wlkp. o wyznaczeniu innych pracowników WSSE w Gorzowie Wlkp. odpowiedzialnych za przyjmowanie i stan magazynowy zabezpieczonych środków zastępczych przechowywanych w KWP w Gorzowie Wlkp.

²⁰ W ilości 113 opakowań, z tego 25 opakowań zostało przekazanych do badań laboratoryjnych do Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie, Katedry Medycyny Sądowej, Zakładu Toksykologii Klinicznej i Sądowej.

- 24.02.2020 r. wydane podmiotowi, u którego zabezpieczono ww. produkty, co zostało potwierdzone *protokołem wydania materiałów / produktów*;
- produkt przekazany w dniu 10.06.2019 r. przez Komisariat Policji I w Gorzowie Wlkp., uprzednio zabezpieczony przez Policję, po przeprowadzonych badaniach laboratoryjnych przez ten organ i przechowywany jako dowód rzeczowy (opakowanie substancji 4-CEC), został przekazany dnia 21.06.2019 r. do magazynu środków zastępczych w siedzibie KWP w Gorzowie Wlkp., co także zostało potwierdzone protokołem zdawczo-odbiorczym sporządzonym zgodnie z ww. procedurą. W protokole odnotowano wydanie produktu z magazynu w dniu 16.09.2020 r., po tym gdy sąd w dniu 22.01.2020 r. na wniosek LPWIS orzekł o przepadku na rzecz Skarbu Państwa i zniszczeniu produktu na podstawie art. 34 ust. 3 i 4 ustawy o PN. W dniu 16.09.2020 r. produkt został zniszczony komisyjnie (skład komisji: przedstawiciel LPWIS, PPIS, Szpitala) w Spalarni Wielospecjalistycznego Szpitala Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. sp. z o.o., co zostało potwierdzone *protokołem zniszczenia*.

W okresie objętym kontrolą wystąpiły zatem przypadki przechowywania w siedzibie Stacji ww. produktów (w szafie pancernerj), odpowiednio w okresie: od 14.02.2020 r. do 24.02.2020 r. (celem zwrotu podmiotowi, ponieważ podejrzenie co do statusu tego środka nie potwierdziło się) oraz od 10.06.2019 r. do 21.06.2019 r. (opakowanie substancji 4-CEC), co dokumentowano *listą depozytów tzw. dopalaczy przetrzymywanych przez PPIS w Gorzowie Wlkp.*

Ponadto, w dniu 15.03.2019 r. pracownicy PSSE odebrali z magazynu depozytowego Urzędu Celno-Skarbowego w Gorzowie Wlkp. Delegatura w Rzepinie środki objęte postanowieniem sądu o przepadku i zniszczeniu, wydanym na wniosek z 2017 r. i zdeponowali je w magazynie środków zastępczych w Gorzowie Wlkp.²¹, gdzie były przechowywane do dnia zniszczenia 16.09.2020 r.

Z dokumentacji Stacji wynika, że przekazywanie produktów było dokumentowane w sposób pozwalający na ustalenie miejsca i czasu przechowywania oraz zdeponowanej ilości, danych osób przekazujących (odbierających) produkty. PPIS nie ustalił natomiast pisemnych procedur bezpieczeństwa transportu.

(akta kontroli str. 43-51, 155, 258-259, 263-280, 344-358, 482)

Stwierdzona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W PSSE w Gorzowie Wlkp. nie opracowano i nie wprowadzono pisemnych procedur zasad bezpieczeństwa transportu ŚZ i NSP, ich odbioru i przekazywania do zniszczenia, a istniejące regulacje wewnętrzne obowiązujące w Stacji nie odnoszą się do tych zagadnień, pomimo że taki obowiązek wynikał z zarządzenia nr 4 LPWIS z dnia 21 grudnia 2017 r. Zgodnie z § 7 ust. 1 załącznika do tego zarządzenia, tj. *Procedury przekazania zatrzymanych produktów podejrzanych o bycie środkami zastępczymi do miejsca czasowego ich zabezpieczenia oraz ich odbioru* transport odbywa się z zachowaniem zasad bezpieczeństwa zgodnie z procedurami przyjętymi w tej kwestii przez poszczególnych Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych. W okresie objętym kontrolą, w związku ze zniszczeniem dokonanym w dniu 16.09.2020 r. wystąpiła sytuacja transportowania ww. substancji na terenie miasta Gorzowa Wlkp. Ponadto takie sytuacje były również związane z przekazywaniem substancji pomiędzy siedzibą PSSE w Gorzowie Wlkp. a magazynem środków zastępczych (opis powyżej w pkt 1.5.).

²¹ Łącznie 72 opakowania o wadze 378,6 g stanowiące przesyłki listowne przekazane przez Delegaturę Lubuskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Rzepinie.

Kierownik sekcji epidemiologii PSSE wyjaśniła m. in., że: *Podczas nieobecności Dyrektora PSSE w Gorzowie wyznaczono mnie do jej zastępowania. Ustaliłam z Panią Dyrektorem, że pisemne procedury dotyczące przechowywania i transportowania produktów podejrzanych o bycie środkami zastępczymi na terenie działania PSSE w Gorzowie Wlkp. zostaną w Stacji ustalone i wdrożone do stosowania przez pracowników.*

(akta kontroli str. 468)

OCENA CZĄSTKOWA

Przyjęte rozwiązania organizacyjne umożliwiały prawidłową realizację zadań w zakresie ograniczania dostępności nowych narkotyków. W uregulowaniach wewnętrznych PSSE w wystarczającym stopniu uwzględniono tę problematykę, za wyjątkiem zagadnień związanych z transportem i przechowywaniem w Stacji nowych narkotyków. Rozwiązania organizacyjne i środki techniczne, w tym korzystanie z funkcjonalności systemu informatycznego SMIOD pozwalały na rzetelne wykonywanie zadań oraz sporządzanie sprawozdań w zakresie zatruć tymi substancjami. Odpowiedzialni za ww. zadania pracownicy sekcji higieny pracy brali udział w szkoleniach dotyczących problematyki nowych narkotyków.

OBSZAR

2. Działania w obszarze ograniczania dostępności nowych narkotyków

Opis stanu faktycznego

2.1. W Stacji podejmowano w okresie od 01.01.2017 r. do 30.06.2020 r. w zakresie nowych narkotyków m.in. następujące działania:

a) Przeprowadzono łącznie trzy kontrole podmiotów, w przypadku których zachodziło podejrzenie wytwarzania lub wprowadzania do obrotu nowych substancji psychoaktywnych i środków zastępczych, w tym w 2017 r. dwie kontrole i w 2019 r. jedną kontrolę. W okresie od 21.08.2018 r. do 30.06.2020 r., tj. po wejściu w życie nowelizacji ustawy o PN z 2018 r., PSSE przeprowadziła jedną kontrolę podmiotu (opisaną w punkcie 2.4 niniejszego wystąpienia pokontrolnego), w przypadku którego zachodziło podejrzenie wytwarzania lub wprowadzania do obrotu nowych substancji psychoaktywnych i środków zastępczych (kontrolę przeprowadzono w dniu 29.10.2019 r.). Podczas kontroli zabezpieczono produkty. W wyniku tej kontroli (decyzja nr HP/ŚZ-05/199/2020/D z 10.03.2020 r.) nie stwierdzono wytwarzania lub wprowadzania do obrotu środków zastępczych.

(akta kontroli str. 93, 359-360)

b) Wydano jedną decyzję (w 2019 r.) dotyczącą wstrzymania wytwarzania produktu/wycofania go z obrotu (art. 44 c ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii²² - dalej: *ustawy o PN*);

(akta kontroli str. 94)

c) Wydano łącznie 54 decyzje dotyczące zakazu wytwarzania lub wprowadzania do obrotu, nakazu wycofania z obrotu, a także orzeczenia o przepadku na rzecz Skarbu Państwa i zniszczeniu produktu, jeżeli produkt był środkiem zastępczym (art. 44 c ust. 4 ustawy o *PN*), w tym: - w 2017 r. 18 decyzji, - w 2018 r. 30 decyzji, - w 2019 r. trzy decyzje, - w 2020 r. (do 30.06.2020 r.) trzy decyzje.

(akta kontroli str. 157)

d) Wydano ogółem 92 decyzje administracyjne w przedmiocie nowych narkotyków, w tym: - w 2017 r. 40 decyzji, - w 2018 r. 42 decyzje, - w 2019 r. pięć decyzji, - w 2020 r. (do 30.06.2020 r.) pięć decyzji.

(akta kontroli str. 95)

²² Dz. U. z 2020 r. poz. 2050.

e) Liczba zabezpieczonych produktów ogółem²³ wyniosła 308 opakowań, w tym: w 2017 r. - 30 szt., w 2018 r. - 96 szt., w 2019 r. - 186 szt., w 2020 r. (do 30.06.2020 r.) nie zabezpieczono żadnego opakowania produktów.

(akta kontroli str. 151, 477-481)

f) Waga zabezpieczonych produktów ogółem wynosiła ponad 3,8 kg (3.826,74 g)²⁴, w tym: - w 2017 r. 94,57 g, - w 2018 r. 3.185,84 g, - w 2019 r. 546,33 g.

(akta kontroli str. 152)

g) Liczba próbek pobranych do badań laboratoryjnych wynosiła ogółem 25 (wszystkie próbki pobrano do badań w 2019 r.).

(akta kontroli str. 99)

h) Na badania laboratoryjne próbek wydatковано ogółem 4.383 zł, w tym: - w 2017 r. 236 zł, - w 2018 r. 460 zł, - w 2019 r. 322 zł, - w 2020 r. (do 30.06.2020 r.) 3.365 zł.

(akta kontroli str. 100)

i) Nie odzyskano kosztów badań próbek.

(akta kontroli str. 101)

j) W ww. okresie nie zniszczono żadnego opakowania produktów²⁵.

(akta kontroli str. 153)

k) W ww. latach nie niszczonej ilości produktów.

(akta kontroli str. 154)

l) Liczba opakowań produktów pozostających w zabezpieczeniu PPIS wynosiła na koniec każdego roku (oraz na koniec czerwca 2020 r.) odpowiednio: - na koniec 2017 r. 2.230, - na koniec 2018 r. 2.326, - na koniec 2019 r. 2.483, - na koniec czerwca 2020 r. 2.395.

(akta kontroli str. 155)

m) Waga produktów pozostających w zabezpieczeniu PPIS wynosiła na koniec każdego roku (oraz na koniec czerwca 2020 r.) odpowiednio: - na koniec 2017 r. 980,54 gram, - na koniec 2018 r. 4.166,38 gram, - na koniec 2019 r. 4.687,71 gram, - na koniec czerwca 2020 r. 4.560,41 gram.

(akta kontroli str. 156)

n) Policja, prokuratura, KAS, ani inne organy nie przekazywały Stacji spraw, celem prowadzenia postępowań związanych z odpowiedzialnością administracyjną w zakresie wytwarzania środków zastępczych (lub nowych substancji psychoaktywnych).

(akta kontroli str. 96)

o) Inne organy (Policja, prokuratura, KAS, etc.) przekazały Stacji łącznie 53 sprawy, celem prowadzenia postępowań związanych z odpowiedzialnością administracyjną w zakresie wprowadzania do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w tym: - w 2017 r. przekazano 26 spraw, - w 2018 r. 25 spraw, - w 2019 r. dwie sprawy²⁶, w 2020 r. - żadnych.

(akta kontroli str. 96)

p) Wydano łącznie 9 decyzji administracyjnych w przedmiocie nałożenia kary pieniężnej (art. 52 a ustawy o PN), w tym: - w 2017 r. trzy decyzje, - w 2018 r. cztery decyzje, - w 2019 r. jedną decyzję, - w 2020 r. (do 30.06.2020 r.) jedną decyzję.

²³ Opakowania zabezpieczone, tj. we wskazanym okresie przekazane do magazynu środków zastępczych, przez: PSSE, Prokuraturę, Policję oraz Urząd Celny. Odpowiednio PSSE zabezpieczyła: w 2017 r. - 0, w 2018 r. - 0, w 2019 r. - 113 (podczas kontroli), w 2020 r. - 0.

²⁴ Zabezpieczone, tj. we wskazanym okresie przekazane do magazynu środków zastępczych, przez: PSSE, Prokuraturę, Policję oraz Urząd Celny. Odpowiednio PSSE zabezpieczyła: w 2017 r. - 0, w 2018 r. - 0, w 2019 r. - 167,2 g (podczas kontroli), w 2020 r. - 0.

²⁵ Na podstawie wydanych przez PPIS decyzji z art. 44c ust. 4 ustawy o PN.

²⁶ Jedna sprawa przekazana w 2019 r. przez Policję (opis w pkt 1.5) i jedno nieformalne zawiadomienie z 2019 r. od LPWIS przekazane przez PPIS do KPM w Gorzowie Wlkp. (opis w pkt 2.6.).

(akta kontroli str. 97)

q) Kwoty nałożonych kar pieniężnych (art. 52 a ustawy o *PN*) wynosiły ogółem 410.000 zł, w tym: - w 2017 r. 150.000 zł, - w 2018 r. 140.000, - w 2019 r. 20.000 zł, - w 2020 r. (do 30.06.2020 r.) 100.000 zł.

(akta kontroli str. 102-103)

r) Kwota wyegzekwowana w latach 2017-2020, w stosunku do wszystkich kwot nałożonych kar pieniężnych w tym okresie w wysokości 410.000 zł (9 decyzji), wynosiła ogółem 2.000 zł, tj. 0,48% kwot nałożonych kar pieniężnych (kwotę wyegzekwowano w 2018 r.). W szczególności:

- w 2017 r. wydano 3 decyzje w przedmiocie nałożenia kary pieniężnej na łączną kwotę 150.000 zł, wg stanu na 30.06.2020 r. nie zapłacono / nie wyegzekwowano żadnej kwoty;
- w 2018 r. wydano 4 decyzje w przedmiocie nałożenia kary pieniężnej na łączną kwotę 140.000 zł, wg stanu na 30.06.2020 r. zapłacono / wyegzekwowano 2.000 zł, tj. 1,4%;
- w 2019 r. wydano 1 decyzję w przedmiocie nałożenia kary pieniężnej na kwotę 20.000 zł, wg stanu na 30.06.2020 r. nie zapłacono / nie wyegzekwowano żadnej kwoty;
- w 2020 r. (do 30.06.2020 r.) wydano 1 decyzję w przedmiocie nałożenia kary pieniężnej na kwotę 100.000 zł. Decyzja została zaskarżona przez stronę, a organ odwoławczy ww. uchylił i przekazał do ponownego rozpatrzenia. Decyzją PPIS nr HP/SZ-06/1534/2020/D z 20.08.2020 r. postępowanie w tej sprawie zostało umorzony w całości, ponieważ stronie nie udowodniono wprowadzenia substancji do obrotu.

(akta kontroli str. 102-103, 369)

s) Nie wystąpiły przypadki, w których naczelnicy urzędów skarbowych występowali do PPIS o pokrycie kosztów prowadzonego postępowania egzekucyjnego dotyczącego nałożonych kar pieniężnych.

(akta kontroli str. 104)

t) W związku z niewystępowaniem ww. przypadków brak było obciążeń PPIS kwotami do zapłaty z tytułu prowadzonego postępowania egzekucyjnego dotyczącego nałożonych kar pieniężnych.

(akta kontroli str. 105)

u) Stacja nie ponosiła wydatków z tytułu kosztów postępowań egzekucyjnych (naczelnicy urzędów skarbowych nie występowali do PPIS o pokrycie takich kosztów).

(akta kontroli str. 106)

v) Wystąpił jeden przypadek zawiadomienia przez PPIS innego organu o możliwości popełnienia przestępstwa związanego z wytwarzaniem i wprowadzaniem do obrotu nowych narkotyków, w tym związanych z bezpośrednim zagrożeniem życia lub zdrowia ludzi. Powyższe nie miało charakteru formalnego zawiadomienia, lecz polegało na przekazaniu przez PSSE do KMP w Gorzowie Wlkp. w 2019 r. otrzymanej za pośrednictwem LPWIS w Gorzowie Wlkp. informacji o podejrzeniu wprowadzania do obrotu środków psychoaktywnych w mieszkaniu znajdującym się w Gorzowie Wlkp.

(akta kontroli str. 107)

w) Nie przeprowadzono kontroli dotyczących sprawdzenia zgodności wniosku, o którym mowa w art. 40 a ust. 3 i ust. 4 ustawy o *PN* na prowadzenie działalności przez przedsiębiorcę w zakresie wytwarzania, przetwarzania, przerabiania, przywozu, wywozu, wewnątrzwspólnotowej dostawy lub wewnątrzwspólnotowego nabycia oraz wprowadzania do obrotu nowej substancji psychoaktywnej ze stanem faktycznym.

(akta kontroli str. 90)

x) Nie przeprowadzono kontroli dotyczących sprawdzenia przestrzegania przepisów ustawy o PN przez przedsiębiorców posiadających zezwolenia (art. 40 a ustawy o PN).

(akta kontroli str. 91)

y) Liczby zarejestrowanych przypadków zatruc / podejrzeń zatruc środkami zastępczymi / nowymi substancjami psychoaktywnymi (w tym liczby potwierdzonych przypadków) wynosiły odpowiednio: - w 2017 r. 41 (w tym potwierdzony jeden przypadek), - w 2018 r. 192 (w tym potwierdzone cztery przypadki), - w 2019 r. 81 (w tym potwierdzone dwa przypadki), - w 2020 r. (do 30.06.2020 r.) dziewięć (brak było potwierdzonych przypadków).

(akta kontroli str. 92)

z) W badanym okresie zarejestrowano ogółem 7 przypadków zgonów mogących mieć związek z użyciem środków zastępczych / nowych substancji psychoaktywnych (w tym cztery przypadki potwierdzone), z tego: - w 2017 r. jeden przypadek (potwierdzony), - w 2018 r. pięć przypadków (w tym trzy potwierdzone), - w 2019 r. jeden przypadek (brak potwierdzenia), - w 2020 r. (do 30.06.2020 r.) nie zarejestrowano przypadków takich zgonów.

(akta kontroli str. 98)

2.2. PPIS przyjmował, rejestrował, gromadził i przekazywał (udostępniał) Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w Gorzowie Wlkp. oraz Głównemu Inspektorowi Sanitarnemu zgłoszenia zatruc środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną albo podejrzenia wystąpienia takich zatruc albo zgonów, których przyczyną mogło być lub było zatrucie środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną (zgłoszenia).

Podmioty zgłaszające z terenu powiatu gorzowskiego (podmioty zobowiązane do dokonywania zgłoszeń) przesyłały drogą elektroniczną formularze zgłoszeń na adres poczty elektronicznej Stacji. Od stycznia 2018 r. Stacja prowadziła w formie elektronicznej (arkusz programu EXCEL) rejestr zgłoszeń. Informacja o otrzymanych zgłoszeniach przekazywana była drogą elektroniczną do LPWIS w Gorzowie Wlkp. oraz do wiadomości KMP w Gorzowie Wlkp. Informacje o otrzymanych zgłoszeniach były zamieszczane w systemie informatycznym SMIOD. Dostęp do tego systemu posiadało dwóch pracowników Stacji (nadane zostały im loginy i hasła dostępu do systemu).

(akta kontroli str. 260-261)

Przeprowadzona podczas kontroli NIK analiza dotycząca wszystkich zgłoszeń wpływających do PSSE w miesiącach: marzec, czerwiec, wrzesień i grudzień 2019 r. (15 zgłoszeń) wykazała, że: - w przypadku 14 zgłoszeń w tym samym dniu, w którym zgłoszenia wpłynęły do Stacji, zamieszczano o tym informacje w SMIOD, poinformowano o powyższym LPWIS w Gorzowie Wlkp. oraz przesyłano pisma w tych sprawach do wiadomości KMP w Gorzowie Wlkp., - w przypadku jednego zgłoszenia w następnym dniu, w którym zgłoszenie wpłynęło do Stacji, zamieszczano o tym informację w SMIOD, poinformowano o powyższym LPWIS w Gorzowie Wlkp. oraz przesłano pismo w tej sprawie do wiadomości KMP w Gorzowie Wlkp.

(akta kontroli str. 198-257)

Dyrektor PSSE wyjaśniła m.in., że: *Nie napotymano problemów/trudności w funkcjonowaniu procesu przyjmowania, gromadzenia i udostępniania informacji o zatruciach.*

(akta kontroli str. 362-366)

2.3. W związku z wejściem w życie w dniu 21.08.2018 r. nowelizacji ustawy o PN Stacja 20.08.2018 r. wystosowała pisma do czterech podmiotów wykonujących

działalność leczniczą w powiecie gorzowskim²⁷ z informacją o obowiązku zgłaszania PPIS w Gorzowie Wlkp. (elektronicznie) zatruc/podejrzeń zatruc, zgonów/podejrzeń zgonów wywołanych środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi. W załączeniu do pism przesłano wzór formularza do dokonywania zgłoszeń obowiązujący od 21.08.2018 r. Pisma przesłano do wiadomości do Prokuratury Rejonowej w Gorzowie Wlkp. oraz do KMP w Gorzowie Wlkp.

W badanym okresie podmioty wykonujące działalność leczniczą nie zgłaszały do PPIS problemów występujących w realizacji obowiązków dotyczących ww. zgłoszeń.

(akta kontroli str. 54-81, 260-261)

W Stacji nie zostały opracowane pisemne zasady odnośnie zabezpieczania próbek, mechanizmów i metod sprawozdawczych.

(akta kontroli str. 260-261)

Dyrektor PSSE wyjaśniła m.in., że: Do powyższych podmiotów nie kierowano wytycznych, pisemnych zasad odnośnie zabezpieczania próbek, mechanizmów i metod sprawozdawczych, ponieważ według oceny PPIS w Gorzowie Wlkp. takie wytyczne/instrukcje powinny być opracowane na wyższym szczeblu i przekazane do stosowania. Taki sposób zapewnia stosowanie jednolitych procedur na terenie całego kraju, co później zapewnia właściwe zbieranie danych i prowadzenie statystyk.

(akta kontroli str. 362-366)

2.4. Od dnia 21.08.2018 r. rozpoczęły się i były prowadzone przez PPIS dwie sprawy, które zostały zainicjowane:

- 1) kontrolą przeprowadzoną przez PPIS w dniu 29.10.2019 r., w następstwie czego prowadzono postępowanie administracyjne związane z ujawnieniem wprowadzania do obrotu produktów, co do których zachodziło uzasadnione podejrzenie, że są one środkami zastępczymi; w dniu 31.10.2019 r. wydano decyzję²⁸ nakazującą wycofanie z obrotu ww. produktów i zaprzestanie prowadzenia działalności w zakresie wprowadzania do ich obrotu (art. 44c ust. 1 i 3 pkt 2 ustawy o PN);
- 2) wnioskiem z dnia 10.06.2019 r. Komisariatu Policji I w Gorzowie Wlkp. z załączonym przekazanym do zniszczenia jednym opakowaniem produktu o nazwie 4-CEC, który został zabezpieczony przez Policję w trakcie przeszukań.

Odnośnie sprawy wymienionej w pkt 1 - w dniu 29.10.2019 r. na podstawie pisma KMP Stacja przeprowadziła kontrolę podmiotu w Gorzowie Wlkp. i zatrzymała do badań 113 opakowań produktów. PPIS w dniu 31.10.2019 r. wydał decyzję dotyczącą wycofania z obrotu produktów oraz zaprzestania prowadzenia działalności w sklepie. Do badań laboratoryjnych przekazano 14 próbek (25 opakowań). Produkty nieprzekazane do badań laboratoryjnych były przechowywane w magazynie środków PIS woj. lubuskiego w KWP w Gorzowie Wlkp. od 29.10.2019 r. do 14.02.2020 r. Po otrzymaniu wyników badań PPIS w dniu 10.03.2020 r. wydał decyzję stwierdzającą wygaśnięcie ww. decyzji z 31.10.2019 r., gdyż nie stwierdzono, aby zatrzymane produkty były środkami zastępczymi. W dniu 24.02.2020 r. zabezpieczone podczas ww. kontroli produkty (wg ich wagi netto pozostałej po badaniach laboratoryjnych) Stacja przekazała przedsiębiorcy. W związku z powyższym na ww. podmiot nie nakładano kar pieniężnych.

Odnośnie sprawy wymienionej w pkt 2 - PSSE prowadziła sprawę z wniosku Komisariatu Policji w Gorzowie Wlkp. (nie wszczynano w tej sprawie postępowania administracyjnego i nie wydawano decyzji), o zniszczenie załączonego do pisma

²⁷ Tj.: 1) Wielospecjalistycznego Szpitala Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. sp. z o. o.,

2) Nowego Szpitala w Kostrzynie nad Odrą sp. z o. o.,

3) Samodzielnej Publicznej Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Gorzowie Wlkp.,

4) Zespołu Szpitalnego ul. Walczaka 42 Wielospecjalistycznego Szpitala Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. sp. z o. o., ul. Dekerta 1.

²⁸ Decyzja nr HP/SZ-04/668/2019/D z dnia 31.10.2019 r.

produktu o nazwie 4-CEC (jedno opakowanie), który został zabezpieczony przez Policję w trakcie prowadzonego przez ten organ przeszukania. Z opinii laboratorium kryminalistycznego KWP w Gorzowie Wlkp. z 18.07.2017 r. wynikało, że badany preparat zawierał 4-CEC (4-chloroetkatynon) i w dacie wydania opinii był środkiem zastępczym. Pismem z 12.06.2019 r. (oraz ponownym pismem w tej sprawie z 4.09.2019 r.) Stacja wystąpiła do ww. Komisariatu o poinformowanie, czy przekazana substancja (przechowywana od 21.06.2019 r. w magazynie środków zastępczych mieszczącym się w KWP w Gorzowie Wlkp.) była przedmiotem postępowania karnego, a jeśli tak, to w jaki sposób postępowanie karne zostało zakończone²⁹. Z odpowiedzi z 24.09.2019 r. ww. Komendy na powyższe pisma wynikało, iż sprawa ta nie była przedmiotem postępowania karnego. Pismem z 10.10.2019 r. PPIS wystąpił do LPWIS o skierowanie przez LPWIS wniosku do sądu o orzeczenie przepadku na rzecz Skarbu Państwa ww. substancji. Sąd Rejonowy w Gorzowie Wlkp. po rozpoznaniu sprawy z wniosku LPWIS na podstawie art. 34 ust. 3 i 4 ustawy o PN, postanowieniem z 22.01.2020 r. orzekł o przepadku ww. substancji na rzecz Skarbu Państwa. Stosownie do treści art. 34 ust. 4 ww. ustawy w przypadku orzeczenia przepadku takich substancji podlegają one zniszczeniu. Ww. orzeczenie zostało wykonane (opis w pkt 1.5 niniejszego wystąpienia).

(akta kontroli str. 260-261, 263-358, 359-360, 454-455, 469-476)

W związku z ww. sprawami nie prowadzono postępowań w przedmiocie nałożenia kary pieniężnej, o której mowa w art. 52a ustawy o PN. Jednak w kontrolowanym okresie wydano dwie takie decyzje, będące konsekwencją uprzedniego rozstrzygnięcia o wprowadzeniu do obrotu produktów³⁰, tj.

- dnia 17.04.2019 r. o nałożeniu kary pieniężnej w kwocie 20.000 zł,
- dnia 9.03.2020 r. o nałożeniu kary pieniężnej w kwocie 100.000 zł.

Od ww. decyzji z 17.04.2019 r. nakładającej karę pieniężną w kwocie 20.000 zł nie wniesiono odwołań do LPWIS w Gorzowie Wlkp. i decyzja się uprawomocniła.

Od ww. decyzji z 9.03.2020 r. nakładającej karę pieniężną w kwocie 100.000 zł wniesiono odwołanie do LPWIS w Gorzowie Wlkp. Decyzją z 3.06.2020 r. LPWIS w Gorzowie Wlkp. orzekł o uchyleniu zaskarżonej decyzji w całości i przekazaniu sprawy do ponownego rozpatrzenia przez organ I instancji. Decyzją z 20.08.2020 r. PPIS umorzył ww. postępowanie w całości. W uzasadnieniu decyzji zapisano m.in., że umorzenie postępowania wynika z tego, iż brak jest podstaw do przyjęcia, że miało miejsce wprowadzenie do obrotu środków zastępczych, przez stronę postępowania. W konsekwencji wydania ww. decyzji i jej uprawomocnienia PPIS nie prowadził wobec strony postępowania egzekucyjnego.

(akta kontroli str. 359-360, 372-433)

Po dniu 21.08.2018 r. PPIS nie wszczynał postępowań administracyjnych i nie wydawał decyzji na podstawie art. 44c ust. 4 ustawy o PN wobec substancji, które nie były środkiem zastępczym w rozumieniu art. 4 pkt 27 tej ustawy.

(akta kontroli str. 361)

2.5. W myśl art. 40 d ust. 2 ustawy o PN Inspektor do spraw Substancji Chemicznych³¹ przekazuje odpowiednim organom Państwowej Inspekcji Sanitarnej

²⁹ Z treści pism wynikało, że jeśli postępowanie karne było prowadzone, to zniszczenie zabezpieczonych produktów podlega procedurze zniszczenia materiałów dowodowych w postępowaniu karnym, natomiast jeżeli nie zostało wszczęte postępowanie karne, to sąd orzeka o przepadku na rzecz Skarbu Państwa tych środków na wniosek m.in. państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego.

³⁰ 1) decyzja nr HP/ŚZ-02/284/2019/D z dnia 14.04.2019 r. o nałożeniu administracyjnej kary pieniężnej w kwocie 20.000 zł, poprzedzona decyzją nr HP/ŚZ-01/2019 z 14.01.2019 r. ws. wprowadzania do obrotu produktu, wydaną w wyniku postępowania wszczętego w dniu 24.04.2018 r.

2) decyzja nr HP/ŚZ-04/192/2020/D z dnia 9.03.2020 r. o nałożeniu administracyjnej kary pieniężnej w kwocie 100.000 zł, poprzedzona decyzją nr HP/ŚZ-31/2018 z 31.10.2018 r. ws. wprowadzania do obrotu produktu, wydaną w wyniku postępowania wszczętego w dniu 21.05.2018 r.

³¹ Obecnie od 19.08.2020 r. jest to Prezes Biura do spraw Substancji Chemicznych.

informacje dotyczące wydanych zezwoleń, o których mowa w art. 40 a ust. 1, oraz kopie wniosków złożonych przez przedsiębiorców, o których mowa w art. 40 a ust. 2.

(akta kontroli str. 86-89)

W kontrolowanym okresie PSSE nie otrzymywała od Inspektora do spraw Substancji Chemicznych kopii ww. wniosków (tj. kopii wniosków złożonych przez przedsiębiorców, o których mowa w art. 40 a ust. 2 ustawy o PN), ani pism Inspektora do spraw Substancji Chemicznych informujących o potrzebie przeprowadzenia przez Stację kontroli przedsiębiorców. W związku z powyższym w badanym okresie Stacja nie przeprowadzała przedmiotowych kontroli i nie przekazywała kopii protokołów kontroli do Inspektora do spraw Substancji Chemicznych.

(akta kontroli str. 90-91, 260-261)

2.6. W badanym okresie wystąpił jeden przypadek przekazania przez PPIS innemu organowi (organowi ścigania) informacji dotyczącej podejrzenia, iż dochodzi do wytwarzania i wprowadzania do obrotu nowych narkotyków.

W 2019 r. PSSE przekazała do KMP w Gorzowie Wlkp. informację (otrzymaną za pośrednictwem LPWIS w Gorzowie Wlkp.) o podejrzeniu wprowadzania do obrotu środków psychoaktywnych w mieszkaniu znajdującym się w Gorzowie Wlkp. W dniu 2.01.2019 r. anonimowa osoba przekazała na numer całodobowej telefonicznej informacji PIS informację, że podejrzewa, iż w lokalu mieszkalnym w Gorzowie Wlkp. zamieszkujące ten lokal osoby *rozprawdzają lub handlują środkami psychoaktywnymi*. LPWIS w dniu 4.01.2019 r. przekazał PPIS protokół przyjęcia ww. anonimowej informacji telefonicznej (protokół ten sporządził pracownik WSSE w Gorzowie Wlkp.), celem wykorzystania służbowego, tj. powiadomienia Miejskiej Komendy Policji w Gorzowie Wlkp. Tego samego dnia PPIS przekazał ww. protokół zgodnie z właściwością do KMP w Gorzowie Wlkp. Młodszy asystent sekcji higieny pracy PSSE wyjaśniła, że PSSE nie występowała do KMP w Gorzowie Wlkp. o poinformowanie o tym, jakie działania zostały podjęte w tej sprawie i nie otrzymała od KMP w Gorzowie Wlkp. informacji w tej sprawie. Protokół przyjęcia ww. anonimowej informacji (sporządzony przez pracownika LPWIS) przekazano wg właściwości odpowiedniemu podmiotowi.

(akta kontroli str. 464-467)

Nie wystąpiły inne sytuacje, aby PPIS posiadał informacje o możliwości popełnienia przestępstwa związanego z wytwarzaniem i wprowadzaniem do obrotu nowych narkotyków, w tym związanych z bezpośrednim zagrożeniem życia lub zdrowia ludzi i nie przekazał tych informacji do organów ścigania.

(akta kontroli str. 107, 260-261)

2.7. W okresie od 21.08.2018 r. nie wystąpiły sytuacje, w których PPIS nie podjął postępowania administracyjnego w związku z przekazanymi przez inne podmioty informacjami (dokumentami, produktami) o ujawnieniu wytwarzania lub wprowadzania do obrotu środków zastępczych.

(akta kontroli str. 158, 171-180, 260-261)

2.8. W okresie objętym kontrolą nie wystąpiły przypadki, iż PPIS pomimo otrzymania od innych organów (Policji, prokuratury, KAS, etc.) materiałów do prowadzenia spraw z zakresu środków zastępczych, w tym wyników badań, wskazujących, że zabezpieczone produkty są środkami zastępczymi kierował do powtórnej analizy laboratoryjnej przekazany materiał, celem prowadzenia postępowań administracyjnych, w tym dotyczących wymierzenia kary pieniężnej.

(akta kontroli str. 260-261)

2.9. Rozprzestrzenianie się wirusa SARS-CoV-2 oraz obowiązywanie ustawy z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz

wywołanych nimi sytuacji kryzysowych³² wpłynęło w 2020 r. na działalność PPIS w zakresie zadań związanych z nowymi narkotykami. Działania Stacji w zakresie nowych narkotyków były ograniczane. I tak:

Dyrektor Stacji zarządzeniem nr 6/2020 z 23.03.2020 r. w sprawie wprowadzenia szczególnych zasad funkcjonowania PSSE w Gorzowie Wlkp. w związku sytuacją epidemiologiczną związaną z COVID-19 polecił pracownikom m.in. ograniczenie planowych kontroli i wizytacji do niezbędnego minimum, ograniczenie służbowych wyjazdów oraz zaniechanie udziału w szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych. W zarządzeniu zapisano, iż przeprowadzanie kontroli sanitarnych możliwe jest jedynie w przypadkach uzasadnionych koniecznością ich dokonania wynikającą z przepisów nakładających określony termin podjęcia czynności kontrolnych.

(akta kontroli str. 148-149)

Pracownicy zajmujący się zadaniami związanymi z nowymi narkotykami, oraz pracownicy innych sekcji Stacji, prowadzili w 2020 r. działania związane z walką z epidemią, m.in. dotyczące sporządzania dokumentacji.

(akta kontroli str. 260-261)

W okresie od 23.03.2020 r. do czasu kontroli NIK nie prowadzono działań związanych z wszczynaniem postępowań administracyjnych w zakresie nowych narkotyków.

(akta kontroli str. 260-261)

Przeprowadzona podczas kontroli analiza dotycząca wszystkich zgłoszeń wpływających do PSSE w miesiącach marzec, kwiecień, maj i czerwiec 2020 r. wykazała, że: - w okresie tym wpłynęły do Stacji dwa zgłoszenia, - zgłoszenia te po ich otrzymaniu z Wielospecjalistycznego Szpitala Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. niezwłocznie przekazano do LPWIS w Gorzowie Wlkp. oraz do wiadomości KMP w Gorzowie Wlkp. Informacje o otrzymanych zgłoszeniach były jednocześnie zamieszczone w SMIOD.

(akta kontroli str. 165-170, 260-261)

Odnosząc się do wpływu na kontrolowaną działalność rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2 Dyrektor PSSE wyjaśniła m.in., że: Wszystkie środki i zasoby zostały skierowane do walki z epidemią COVID-19. Ponadto na podstawie art. 15 zzz i art. 15 zzs ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2020 r., poz. 374 ze zm.) do 16 maja wszelkie postępowania administracyjne (z wyłączeniem dotyczących spraw związanych z COVID-19) zostały zawieszono. W związku z powyższym w okresie trwania epidemii nie jest możliwe wykonywanie wszystkich zadań przypisanych Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ograniczaniu rynku nowych narkotyków. Niemniej jednak w przypadku powzięcia informacji o wprowadzaniu do obrotu bądź wytwarzania środków zastępczych byłyby podjęte działania kontrolne w trybie natychmiastowym, mimo trwania epidemii.

(akta kontroli str. 362-366)

2.10. W okresie objętym kontrolą PPIS nie podejmował i nie prowadził działań na rzecz ograniczania dostępności nowych narkotyków w cyberprzestrzeni, tj. w Internecie i innych sieciach teleinformatycznych. Brak było także w tym zakresie zapisów w Regulaminie organizacyjnym Stacji oraz w zakresach czynności pracowników sekcji higieny pracy.

Wcześniej, w 2018 r. jeden podmiot zawiadomił Stację o wprowadzaniu do obrotu przy wykorzystaniu Internetu na teren RP substancji, które mogą być środkami zastępczymi (dopalaczami). PPIS w Krakowie pismem z 06.08.2018 r. poinformował Stację, że prowadzony przez PSSE w Krakowie monitoring sieci internetowej wykazał,

³² Dz. U. poz. 374 ze zm.

iż na terenie miasta Gorzowa Wlkp. dostępne są w sprzedaży produkty chemiczne, co do których zachodzi podejrzenie, że są one środkami zastępczymi (dopalaczami) oraz, że produkty te są oferowane na stronach internetowych. Dyrektor Stacji pismem z 17.08.2018 r. poinformował KMP w Gorzowie Wlkp. i przekazał do wykorzystania służbowego ww. informację dotyczącą podejrzenia wprowadzania do obrotu środków zastępczych. Do czasu kontroli NIK PSSE nie posiadała informacji o sposobie wykorzystania tej informacji przez KMP w Gorzowie Wlkp., nie przekazywano także informacji w tej sprawie do PPIS w Krakowie.

(akta kontroli str. 142-147, 260-261)

Pełniący obowiązki kierownika sekcji higieny pracy wyjaśnił, że: *Informację otrzymaną z PSSE w Krakowie przekazano do KMP w Gorzowie Wlkp., gdyż w naszym przekonaniu podmiotem posiadającym większe możliwości techniczne, a zatem bardziej właściwym do prowadzenia tego typu działań są organy Policji. O powyższym nie poinformowano PSSE w Krakowie, nie uzyskano od Policji na piśmie odpowiedzi o sposobie wykorzystania przekazanej informacji.*

(akta kontroli str. 435-450)

Pełniący obowiązki kierownika sekcji higieny pracy wyjaśnił, że: W kontrowanym przez NIK okresie nie monitorowano stron internetowych za pośrednictwem których były oferowane do sprzedaży nowe substancje psychoaktywne lub środki zastępcze, w związku z czym nie wymieniano informacji z innymi podmiotami na ten temat. W badanym okresie nie prowadzono działań mających na celu identyfikację zjawiska nowych narkotyków w cyberprzestrzeni (w szczególności w zakresie oferowania tych substancji przez sklepy internetowe, głęboką sieć, tzw. darknet, nielegalne giełdy internetowe). Spowodowane to było m. in. dużym obciążeniem pracą pracowników sekcji higieny pracy (zajmujących się poza sprawami związanymi z nowymi narkotykami również innymi sprawami).

(akta kontroli str. 435-450)

Dyrektor PSSE wyjaśniła, że: W zakresie ograniczania dostępności nowych narkotyków w cyberprzestrzeni PSSE w Gorzowie Wlkp. nie podejmowała działań, gdyż byliśmy przekonani, iż podmiotem posiadającym większe możliwości techniczne, a zatem bardziej właściwym do prowadzenia tego typu działań są organy Policji.

(akta kontroli str. 362-366)

2.11. W okresie od 1.01.2017 r. działalność PPIS w zakresie nowych narkotyków nie była przedmiotem skarg, wniosków lub petycji.

(akta kontroli str. 42)

Stwierdzona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

PPIS nie podjął niezwłocznych działań celem prowadzenia egzekucji należności. PPIS wszczął postępowanie egzekucyjne w stosunku do zobowiązanego, który nie uiścił administracyjnej kary pieniężnej w kwocie 20.000 zł orzeczonej w prawomocnej decyzji administracyjnej nr HP/SZ-02/284/2019/D z 17.04.2019 r., za wprowadzenie do obrotu na terytorium RP nowej substancji psychoaktywnej, po upływie półtora miesiąca od dnia doręczenia upomnienia, a po 3,5 miesiąca od dnia doręczenia decyzji (23.04.2019 r.). Zgodnie z § 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych³³ (obowiązującego od 01.01.2016 r. do 30.07.2020 r.) wierzyciel jest obowiązany do systematycznej kontroli terminowości zapłaty należności pieniężnych.

Po wydaniu ww. decyzji PPIS w dniu 28.05.2019 r. przesłał do zobowiązanego wezwanie do zapłaty z zagrożeniem wszczęcia egzekucji po upływie siedmiu dni od

³³ Dz. U. z 2019 r., poz. 1483.

dnia doręczenia upomnienia. Upomnienie zostało doręczone w dniu 17.06.2019 r. Zobowiązany nie wpłacił ww. kwoty. Egzekucji nie wszczęto po upływie siedmiu dni od dnia doręczenia upomnienia. Tytuł wykonawczy został wystawiony przez PPIS w dniu 16.08.2019 r., tj. 53 dnia od kiedy organ mógł wszcząć egzekucję i przekazany do Naczelnika Urzędu Skarbowego w załączeniu do pisma Stacji z 19.08.2019 r. (tytuł wykonawczy wpłynął do Urzędu Skarbowego w Gorzowie Wlkp. w dniu 21.08.2019 r.).
(akta kontroli str. 372-387)

W zakresie obowiązków księgowej zatrudnionej w sekcji ekonomiczno-finansowej Stacji zapisano, że do jej obowiązków należy m.in.: - wystawienie upomnień w celu ściągnięcia należności dochodów budżetu państwa, - wystawianie tytułów wykonawczych i kierowanie ich do egzekucji prowadzonej przez komornika urzędu skarbowego.

(akta kontroli str. 367-368)

Księgowa wyjaśniła m.in., że: Do końca czerwca 2019 r. nie podjęłam czynności mających na celu wystawienie tytułu wykonawczego dotyczącego zobowiązanego z uwagi na nadmiar obowiązków. Od pierwszych dni czerwca do końca sierpnia 2019 r. miałam zwiększone obowiązki w związku z odbywającym się w naszym regionie *Festiwarem PolAndRock*, sporządzaniem pracochłonnych sprawozdań półrocznych i zastępstwem nieobecnej koleżanki. W lipcu 2019 r. przebywałam na urlopie wypoczynkowym. Tytuł ten wystawiłam po 53 dniach (uwzględniając upływ siedmiu dni od dnia doręczenia upomnienia) z powodów wyżej podanych.

(akta kontroli str. 370)

OCENA CZĄSTKOWA

Stacja rzetelnie gromadziła i przekazywała informacje do rejestru zatruć środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi. W związku z epidemią COVID-19 PSSE ograniczyła działania w pozostałych obszarach działalności, jednak nie stwierdzono, aby miało to wpływ na zadania związane z przeciwdziałaniem dostępności nowych narkotyków. Spośród czterech decyzji wydanych w badanym okresie, objętych kontrolą NIK, w jednym przypadku PPIS nie podjął niezwłocznych działań celem prowadzenia egzekucji należności z tytułu kary pieniężnej. Nie monitorowano stron internetowych, za pośrednictwem których oferowane są do sprzedaży nowe substancje psychoaktywne lub środki zastępcze, w związku z czym nie wymieniano na ten temat informacji z innymi podmiotami.

OBSZAR

3. Współpraca z innymi organami administracji publicznej w obszarze ograniczania dostępności nowych narkotyków

Opis stanu faktycznego

3.1. PSSE współpracowała w okresie objętym kontrolą NIK z Policją i Prokuraturą, w celu ograniczenia dostępności nowych narkotyków.

Stacja prowadziła także w tym okresie (we współpracy z innymi podmiotami) w szczególności następujące akcje edukacyjno-informacyjne:

- 1) We współpracy z dyrekcjami szkół z terenu Gorzowa Wlkp. organizowano i prowadzono punkty informacyjno-edukacyjne „*Strefy Zdrowia*”, prowadzono porady i konsultacje, przedstawiano konsekwencje zdrowotne wynikające z zażywania środków psychoaktywnych, dystrybuowano tematyczne materiały edukacyjne tj.: ulotki - *Dopalacze „uwaga rodzice”*, - *Dopalacze „oddal to pytanie”*, - *Dopalacze „biorąc nie jesteś sobą”*;
- 2) Zorganizowano i prowadzono punkt informacyjno-edukacyjny „*Strefa Zdrowia*” na terenie przychodni Gorzowskiej Lecznicy Specjalistycznej w Gorzowie Wlkp., w którym prowadzono bezpłatne porady i konsultacje, przedstawiano konsekwencje zdrowotne wynikające z zażywania środków psychoaktywnych, dystrybuowano tematyczne materiały edukacyjne w postaci ulotek;

- 3) W ramach Kampanii „*Bezpieczne i zdrowe wakacje*” we współpracy z Komendą Miejską Policji w Gorzowie Wlkp. wśród uczestników wycieczki letniego prowadzono prelekcje (6 prelekcji), których elementem była edukacja w zakresie skutków zdrowotnych wynikających z zażywania substancji psychoaktywnych. Dystrybuowano tematyczne materiały edukacyjne tj.: ulotki - *Dopalacze „uwaga rodzice”*, - *Dopalacze „oddal to pytanie”*, - *Dopalacze „biorąc nie jesteś sobą”*.
- 4) Podczas odbywających się cyklicznie co roku w Kostrzynie nad Odrą festiwali „*Pol&Rock*” (wcześniej „*Przystanek Woodstock*”):
- we współpracy z Urzędem Miasta Kostrzyna nad Odrą na terenie miasta Kostrzyna nad Odrą uruchamiano „*Strefę zdrowia*” tj. punkty informacyjno-edukacyjne tj. przestrzeń wolną od środków psychoaktywnych, dystrybuowano materiały edukacyjne dotyczące tych środków,
 - prowadzono „*Patrole zdrowia*”, w ramach których przeprowadzono tematyczne rozmowy dotyczące zachowań prozdrowotnych oraz kolportaż materiałów edukacyjnych,
- 5) Na terenie Gminy Santok podczas Pikniku Zdrowia i Profilaktyki organizowanego przez Urząd Marszałkowski w Zielonej Górze wśród uczestników prowadzono prelekcje na ww. temat.

(akta kontroli str. 181-197)

W kontrolowanym okresie nie wystąpiły przypadki, aby PPIS lub inne organy administracji publicznej odmówiły działań (współpracy) dotyczącej ograniczania dostępności nowych narkotyków. Nie wystąpiły także sytuacje, aby przyjęte zamierzenia w tym względzie nie były realizowane przez Stację lub inne podmioty (nie występowały przypadki zaniechania działań).

(akta kontroli str. 262)

Odnosząc się do skali i efektów współpracy z innymi organami Dyrektor PSSE powołała się dwie sprawy, w wypadku których realizowano współpracę z jednostkami Policji (opisywane w pkt 2.4.), a także poinformowanie ww. o podejrzeniu wprowadzania do obrotu nowych narkotyków w jednym z mieszkań w Gorzowie Wlkp. (opis w pkt 2.6), a także wyjaśniła, że w badanym okresie PPIS w Gorzowie Wlkp. na bieżąco przekazywał do LPWIS w Gorzowie Wlkp. i Miejskiej Komendy Policji w Gorzowie Wlkp. informacje o otrzymanych od podmiotów prowadzących działalność leczniczą informacji o podejrzeniach zatruciu środkami psychoaktywnymi;

(akta kontroli str. 362-366)

Podsumowanie działań podejmowanych w zakresie nadzoru nad środkami zastępczymi przez PPIS na terenie powiatu gorzowskiego i Miasta Gorzowa w latach 2018-2020 r. (I półrocze) według Dyrektora Stacji jest następujące:

Przy prowadzeniu działań w zakresie profilaktyki używania substancji psychoaktywnych, współpracowano z: - Urzędem Marszałkowskim w Zielonej Górze; - Komendą Miejską Policji w Gorzowie Wlkp.; - Komendą Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie Wlkp.; - Polskim Towarzystwem Zapobiegania Narkomanii, Oddział Terenowy w Gorzowie Wlkp.; - Urzędem Miasta w Kostrzynie nad Odrą; - Gminą Santok; - Organizatorami wycieczki letniego i zimowego; - Gorzowską Lecznicą Specjalistyczną; - Placówkami nauczania i wychowania (dyrektorzy, pielęgniarki szkolne, nauczyciele, pedagodzy, psychologowie); - właściciele i pracownicy lokalnych sklepów spożywczo – monopolowych w Gorzowie Wlkp.; - Fundacją „*Czysta Woda*”.

Działania edukacyjne w zakresie profilaktyki używania substancji psychoaktywnych z powyższymi organami administracji publicznej i innymi podmiotami obejmowały: - działalność punktów informacyjno-edukacyjnych „*Strefy Zdrowia*”; - *Patrole zdrowia*; - zajęcia edukacyjne: wykłady, warsztaty, prelekcje; - dystrybucje materiałów edukacyjnych; - narady.

Inne formy szkoleniowe w tym okresie to: - wykłady (6 dla 150 osób), - Prelekcje (77 dla 1.421 osób), - Narady (76 dla 228 osób), - Działalność punktów informacyjno - edukacyjnych (13 punktów z usług których skorzystało 1.613 osób), - Patrole zdrowia (6 dla 900 osób).

-Uczestniczono w Kampanii Edukacyjnej „*Melanż, Oczekiwania vs. Rzeczywistość*” oraz w Profilaktycznym Programie w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu i innych środków psychoaktywnych adresowany do szkół ponadpodstawowych, do placówek nauczania i wychowania.

Dystrybuowano tematyczne materiały edukacyjne: - „*Dopalacze, biorąc nie jesteś sobą*”, - „*Uwaga rodzice – stop dopalaczom*”, - ulotka dopalacze „*Uwaga rodzice*”, - ulotka dopalacze „*Oddał to pytanie*”, - ulotka dopalacze „*Przyłapano Cię Fred*”.

(akta kontroli str. 362-366)

3.2. LPWIS w załączeniu do pisma z dnia 04.12.2018 r. przesłał m.in. do Stacji pismo GIS z dnia 27.11.2018 r. informujące o zawarciu Porozumienia z 26 listopada 2018 r. oraz treść tego Porozumienia. Z treścią pisma GIS oraz ww. Porozumienia zapoznali się wszyscy pracownicy sekcji higieny pracy.

(akta kontroli str. 159-164)

PPIS realizował zapisy ww. porozumienia. Skala i efekty realizacji jego postanowień, w szczególności w zakresie działań opisanych w § 2 i § 3 tego *Porozumienia*, były następujące:

1) W zakresie wczesnego rozpoznawania i ostrzegania o zagrożeniach współpracowano z Komendą Miejską Policji w Gorzowie Wlkp. i podmiotami wykonującymi działalność leczniczą z terenu Powiatu Gorzowskiego.

2) W zakresie wczesnego rozpoznawania i ostrzegania o zagrożeniach (§ 2 *Porozumienia z 26 listopada 2018 r.*) PPIS w Gorzowie Wlkp. otrzymywał od podmiotów prowadzących działalność leczniczą informacje o podejrzeniach zatruc nowymi substancjami psychoaktywnymi lub środkami zastępczymi, rejestrował otrzymane zgłoszenia, informował o nich Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp. oraz Komendę Miejską Policji w Gorzowie Wlkp. Zgłoszone zatrucia rejestrowane były w ogólnopolskim Systemie Monitorowania Informacji o Dopalaczach (SMIOD).

3) W zakresie wczesnego, szybkiego reagowania (§ 3 *Porozumienia z 26 listopada 2018 r.*):

- współpracowano z Policją, które przekazywały sprawy dotyczące nowych substancji psychoaktywnych i środków zastępczych w celu przeprowadzenia postępowań administracyjnych dotyczących wytwarzania lub wprowadzania do obrotu środków zastępczych,

- przekazywano Policji informacje uzyskane podczas prowadzonych postępowań administracyjnych, dotyczące miejsc i sposobów dystrybucji środków zastępczych,

- na podstawie jednego otrzymanego w okresie objętym kontrolą NIK z Policji zgłoszenia podejrzenia wprowadzania do obrotu środków zastępczych w obiekcie stacjonarnym przeprowadzono kontrolę, zabezpieczono produkty i poddano badaniom laboratoryjnym próbki zabezpieczonych produktów. Badania nie wykazały jednak obecności środków odurzających, ani innych środków chemicznych mogących wykazywać działanie narkotyczne.

(akta kontroli str. 181-182)

W badanym okresie Stacja nie prowadziła działań wyszczególnionych w § 2 pkt 5 oraz § 3 pkt 4 *Porozumienia z 26 listopada 2018 r.*

Nie podejmowano działań dotyczących współpracy z innymi podmiotami w celu wczesnego rozpoznania i ostrzegania o zagrożeniach, tj. nie monitorowano i nie wymieniano informacji na temat ujawnionych stron internetowych za pośrednictwem których są oferowane nowe substancje psychoaktywne lub środki zastępcze (§ 2 pkt 5 ww. *Porozumienia*). W konsekwencji powyższego nie podejmowano także działań

zmierzających do ograniczenia sprzedaży nowych substancji psychoaktywnych lub środków zastępczych za pośrednictwem stron internetowych (§ 3 pkt 4 ww. *Porozumienia*).

(akta kontroli str. 262)

Dyrektor PSSE zapytana o brak działań opisanych w § 2 pkt 5 oraz w § 3 pkt 4 *Porozumienia z 26 listopada 2018 r.* wyjaśniła, że: Nie podejmowano działań dotyczących współpracy z innymi podmiotami w celu wczesnego rozpoznania i ostrzegania o zagrożeniach, tj. nie monitorowano i nie wymieniano informacji na temat ujawnionych stron internetowych za pośrednictwem których są oferowane nowe substancje psychoaktywne lub środki zastępcze. W tym zakresie PPIS również nie otrzymywał sygnałów od innych podmiotów np. Policji. Deklaruję, że dokonane zostaną zmiany w regulaminie organizacyjnym Stacji oraz w zakresach czynności pracowników sekcji higieny pracy polegające na uwzględnieniu powyższego zakresu działalności, w związku z tym pracownicy będą prowadzić działania w zakresie ograniczania dostępności nowych narkotyków w cyberprzestrzeni. Wprowadzona zostanie procedura dotycząca sporządzania kwartalnego sprawozdania z ww. działań i przedstawiania takiego sprawozdania PPIS do dnia 10-go miesiąca następującego po zakończonym kwartale.

(akta kontroli str. 362-366)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie współpracę z innymi organami administracji publicznej w obszarze ograniczania dostępności nowych narkotyków.

IV. Wnioski

Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

1. Niezwłoczne wszczynanie postępowań egzekucyjnych w stosunku do zobowiązanych, którzy nie uiszcili administracyjnych kar pieniężnych orzeczonych w prawomocnych decyzjach administracyjnych;
2. Opracowanie – stosownie do wymogów określonych przez LPWIS – i zatwierdzenie do stosowania pisemnych procedur dotyczących przechowywania w Stacji i transportowania produktów podejrzanych o bycie środkami zastępczymi.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Zielona Góra, 21 grudnia 2020 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze

Kontroler:

Zdzisław Szafrąński
główny specjalista k.p.

.....
podpis

p.o. Dyrektor
Włodzimierz Stobrawa

.....
podpis